

УДК 001.891:378.4(477.43-21)К-ПНУ

О.М. Завальнюк, С.А. Копилов, І.М. Конет

**Основні результати наукової діяльності
Кам'янець-Подільського національного університету
імені Івана Огієнка (2008-2018 рр.)**

Аналізується питання про основні напрямки і здобутки професорсько-викладацького складу Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка в галузі наукової діяльності, його участь у проведенні міжнародних, всеукраїнських і регіональних наукових конференцій у 2008-2018 рр. Звернено увагу на динаміку кадрового складу, масив друкованої наукової і навчально-методичної продукції, яка є рекордною за весь період життєдіяльності закладу вищої освіти і активно використовується у процесі підготовки спеціалістів освітніх ступенів бакалавр і магістр, а також освітньо-наукового ступеня доктор філософії з низки спеціальностей. Відзначено результативність науково-дослідної роботи студентської молоді. Зазначено, що Президент України, Кабінет Міністрів України, Міністерство освіти і науки України, Хмельницька обласна державна адміністрація, Хмельницька обласна рада та інші структури постійно відзначають кращих науковців вищої державними, відомчими і регіональними нагородами за отримані високі результати, тим самим стимулюючи їх до нових здобутків.

Ключові слова: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, професорсько-викладацький склад, наукова продукція, наукові конференції, державні, відомчі і регіональні нагороди.

З часу заснування Кам'янець-Подільський національний університет (К-ПНУ) імені Івана Огієнка відомий не лише як освітній, методичний і культурний, а й важливий науковий осередок Подільського краю. Нині тут концентрується майже півтисячі науково-педагогічних працівників, які, неухильно продовжуючи кращі традиції минулого, наполегливо трудяться на науково-дослідній ниві, примножуючи славу закладу і незмінно дотримуючись стандартів сьогодення.

Наукове життя колективу вишу у різні періоди знайшло певне висвітлення у десятках праць з історії К-ПНУ імені Івана Огієнка. Щоправда, спеціальних ґрунтовних досліджень, якщо не брати до

уваги кількох праць [25, 47-49, 59], ще не створено. Основними джерелами для певного розуміння напрямків науково-дослідницької роботи є видання, присвячені університету загалом та його факультетам [11], [18-22], [30], [40], [44], [46], [54], [62], [64-66], [81], [90-92], [110], кафедрам [89], [102], [106-108], різним науковим школам [3, 4, 38, 39, 61, 87, 95, 96-100] та їх найбільш значущим постаттям [1], [2], [5-10], [12-16], [23-34], [37], [41-43], [45], [47], [53], [55-59], [63], [67], [68], [77-80], [82-86], [93], [94], [101-105], [109]. До того ж вони, як правило, стосуються різних періодів історії вишу і загалом не дають цілісного бачення піднятої проблеми, хоча містять цінні первинні а в низці випадків й узагальнені дані про здобутки науковців, починаючи з 1960-х рр. Основні тенденції наукової діяльності національного університету у 2008-2018 рр. поки що не висвітлено.

22 січня 2008 р. Кам'янець-Подільський державний університет Указом Президента України отримав довгоочікуваний статус національного, а 20 серпня того ж року постановою Кабінету Міністрів України вишу присвоєно ім'я його фундатора і першого ректора Івана Огієнка. Ці важливі для розвитку колективу державні рішення значно активізували його діяльність у всіх сферах, зокрема організаційній, кадровій, науковій. Університет посилював і оновлював свій науково-кадровий потенціал. Завдяки щорічному успішному захисту працівниками і випускниками докторантури і аспірантури дисертаційних робіт (у 2002-2018 рр. було захищено 35 докторських й 315 кандидатських дисертацій [81, с.482, 510, 536], [70, с.4], [71, с.4], [72, с.4], [73, с.4], [74, с.5], [75,с.5], [76, с.5]), позитивному вирішенню атестаційних подань до МОН України для присвоєння звань професора і доцента, зростав (омолоджувався) контингент працівників з науковими ступенями і вченими званнями, збільшувалася їх питома вага у загальній кількості науково-педагогічних працівників. Якщо у 2008 р. тут працювали 58 докторів наук, професорів і 244 кандидати наук, доценти (разом 302 або 44,5% від загальної кількості) [80, с.482], то вже у 2009 р. ці показники становили відповідно 59 і 296 (355 або 46,2%) [80, с.510], у 2010 р. – 62 і 301 (363 або 50, 9%) [68, с.3], у 2011 р. – 67 і 325 (392 або 61,1%) [69, с.4], у 2012 р. – 41 і 308 (350 або 60, 6%) [70, с.4], у 2013 р. - 43 і 329 (372 або 63,6%) [71, с.4], у 2014 р. – 32 і 321 (353 або 62,8%) [72, с.4], у 2015 р. – 28 і 293 (321 або 63,3%) [73, с.4], у 2016 р. – 30 і 293 (323 або 64,9%) [74, с.5], у 2017 р. – 38 і 302 (340 або 76,5%) [75, с.5], 2018 р. – 50 і 309 (359 або 81%). Ця динаміка віддзеркалює, зокрема, зміни, пов'язані з чисельністю стунтенського контингенту і викладацьких ставок в умовах складної

демографічної кризи в Україні, зростання питомої ваги категорії осіб з науковими ступенями і вченими званнями. Свій внесок у збільшення кількості викладачів з науковими ступенями зробила спеціалізована вчена рада з історії України, яка діє на історичному факультеті. Лише за 2014-2018 рр. тут було успішно захищено 3 докторські і 28 кандидатських дисертацій.

Усі штатні працівники нині зайняті на 40 кафедрах. Абсолютна більшість тих, хто має наукові ступені і вчені звання, входять до складу 18 університетських наукових шкіл, працюють у 14 науково-дослідних центрах, 24 науково-дослідних лабораторіях [76, с.4], що забезпечує повне використання їх потенціалу і розробку важливих колективних та індивідуальних наукових проєктів за 15 пріоритетними напрямками (теорія і технологія управління пізнавальною діяльністю в навчанні природничо-математичних та технологічних дисциплін; проблеми демографічної політики, розвитку людського потенціалу та формування громадянського суспільства; державно-політичний розвиток України; джерелознавство та історіографія історичного краєзнавства і регіоналістики Правобережної України; інтенсифікація процесу утвердження національної мовної спідомості громадян України; духовні, національні, соціальні аспекти української літератури; національна основа художнього навчання і виховання; актуальні проблеми психології особистості та міжособистісних взаємин; впровадження новітніх технологій у корекційну освіту; збереження навколишнього середовища (довкілля) та сталий розвиток; нові комп'ютерні засоби та технології інформатизації суспільства; вітчизняна і міжнародна практика в галузі інформаційної політики та інформаційного обміну; нові речовини і матеріали; розробка ефективних методів розв'язання екстремальних задач теорії наближень та задач оптимізації; аналітичні та якісні методи дослідження диференціальних, інтегральних та різницевих рівнянь [76, с.4]). Усі вони відповідають науковим інтересам і можливостям груп вчених, щороку матеріалізуються у великому масиві отриманих результатів, представлених у друкованій продукції, в основному у більш як півсотні університетських збірниках наукових праць з різних спеціальностей, 14 з яких мають статус фахових видань.

У 2008-2018 рр. університетський науковий актив нараховує понад 26057 опублікованих праць різної ваги (за 1991-2007 рр. він становив лише 17345 робіт) [22, с.91], [72, с.80], [73, с.45], [76, с.72], [18, с.64]. Найбільш ґрунтовними і вагомими з-поміж них стали монографічні дослідження. Вони стосуються різних галузей, присвячені сотням актуальних питань і стали значним внеском у

розвиток науки. Велику групу утворили монографії з вітчизняної та всесвітньої історії. Передусім йдеться про роботи: В.А. Смоля і В.С.Степанкова: «Богдан Хмельницький», «Богдан Хмельницький: соціально-політичний портрет», «Петро Дорошенко», «Український політичний проект XVII ст.: становлення національного інституту влади», «Політична система українського суспільства у роки Національної революції XVII століття», «Українська національна революція XVII століття (1648-1676 рр.)»; В.С.Степанкова «Україна і велике потрясіння Речі Посполитої Двох народів у середині XVII ст.»; С.А.Копилова «Професор І.М.Конет (до 65-річчя до дня народження); С.А.Копилова і А.Б.Задорожняка: «Описи Подільської губернії кінця XVIII – початку XIX ст.», «Українськи собор: минуле і сучасне»; С.А.Копилова і Г.В.Бесарабчука «Олімпійці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка»; В.С. Прокопчука: «Краєзнавство на Поділлі: історія і сучасність», «Інституалізація краєзнавчого руху Правобережної України 20-х років XX – початку XXI ст.», «Дунаєвеччина: край і люди»; В.П. Газіна: «Актуальні проблеми сучасності: історія і світова політика», «Україна і світ»; В.П.Газіна, А.Ю.Скрипника, І.М.Завадської «Історія міжнародних відносин XX ст.»; В.С.Лозового: «Аграрна революція в Наддніпрянській Україні: ставлення селянства до влади в добу Центральної Ради», «Правосвідомість селянства в період Української революції 1917-1920 рр.: історичний аспект»; В.С.Лозового і В.В.Галатиря «Місцеві органи державної влади гетьманату в Правобережній Україні»; С.Е.Баженової: «Від романтизму до реалізму. „Українська школа” в польській літературі 20-90-х років XIX ст.: етапи діяльності, історія України в творчості її представників», «Юзеф Ролле і Україна», «Ю.І.Крашевський і Україна»; С.Е.Баженової і Л.В. Баженова «Культура польської меншини Правобережної України (друга половина XIX ст. – 1914 р.)»; Л.В.Баженова і В.Л.Логвіної «Володимир Січинський: життя, діяльність, творчість в ім'я України»; Л.В.Баженова і А.О.Михайлика «Сільське господарство, промисловість і торгівля Правобережної України в ринкових умовах 1861-1914 рр.»; О.М.Завальнюка: «Утворення і діяльність державних українських університетів (1917-1921 рр.)», «Подільські науковці й освітяни: звершення в ім'я незалежної України. Персональний вимір»; О.М.Завальнюка і В.Б. Стецюка «Земства Поділля в добу Української революції 1917-1920 рр.»; О.М.Завальнюка і О.Б.Комарницького «Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка (1918-2012)»; О.М.Завальнюка і С.В.Олійника «Українська Галицька армія на Поділлі»; О.М.Завальнюка, А.Д.Войцешука і

Г.В.Поташнікової «Митна справа на Правобережній Україні (60-ті рр. XIX ст. – 1914 р.)»; О.М.Завальнюка, В.Г.Байдича і О.Б.Комарніцького «Архівна справа на Хмельниччині»; А.Г.Філінюка «Правобережна Україна наприкінці XVIII – на початку XIX століття: тенденції розвитку і соціальної трансформації»; А.Г.Філінюка і С.А.Сидорука «Рекрутська повинність у Правобережній Україні в 1794-1874 роках: суспільно-політичний, соціально-становий і демографічний аспекти»; І.В.Рибак: «Зіньків від найдавнішого часу до сьогодення», «Індивідуальне селянське господарство Поділля у добу непу», «Повсякденне життя подільського селянина в доколгоспний період (1921-1928 рр.)»; І.В.Рибак і А.Ю.Матвєєва «Здійснення насильницької політики розселення на Поділлі та Південно-Східній Волині (друга половина 20-х – перша половина 30-х рр. XX ст.)»; І.В.Рибак і О.М.Свідерської «Сільськогосподарське виробництво на Поділлі та Південно-Східній Волині у добу непевного агропереходу: стан, труднощі та проблеми розвитку (1921-1929 рр.)»; І.В.Рибак і І.А.Скворцової «Подільське село під владою компартійної номенклатури: поселенська мережа, населення, виробнича та соціальна сфера (1961-1991 рр.)»; О.М.Федькова «Українська соціал-демократична спілка на початку XX ст.: в пошуках ідейно-політичної ідентичності»; О.М.Федькова і В.О.Магася «„Селянству – влада і земля!": Всеросійський селянський союз в Україні у 1905-1907 рр.»; О.М.Федькова і Ю.І.Демидас «Кооперативний рух в Подільській губернії у 1860—1914 рр.»; О.М.Федькова і В.А.Дубінського «Аграрне питання в політичних концепціях українських політичних партій і громадських організацій Наддніпрянщини наприкінці XIX – на початку XX ст.»; О.Б.Комарніцького: «Містечка Волині та Київщини у добу Української революції 1917-1920 рр.», «Студенти-педагоги у модернізації вищої освіти радянської України у 1920-1930-х рр.»; С.В.Трубчанінова «Історико-географічні дослідження» (т.2); А.В.Опрі «Єпархіальні з'їзди православного духовенства та мирян України в 1917 р.»; Ю.А.Хоптяра: «Селянський рух в Лівобережній Україні (березень 1917 - січень 1918 рр.)», «Кафедра архівознавства, спеціальних історичних та правознавчих дисциплін К-ПНУ імені Івана Огієнка: становлення, здобутки, перспективи (30-ті рр. XIX – початок XXI ст.)»; І.І.Боровця «Словацька держава 1939-1945 рр.: історична генеза та особливості розвитку»; В.В.Малого «Етносоціальні процеси на Поділлі у 1861-1914 рр.»; М.Б.Петрова «Місто Кам'янець-Подільський в 30-х роках XV-XVIII століть: проблеми соціально-економічного розвитку»; А.А.Заводовського «Українське питання у дзеркалі преси вітчизняної

соціал-демократії»; А.Л.Глушковецького «Демократія в провінції: вибори та діяльність депутатів Подільської губернії у Державних Думах Російської імперії»; В.О.Савчука і Н.Л.Кротік «Становлення та функціонування єврейської школи в Україні у 1920-х - 1930-х рр.: проблеми, протиріччя, згортання»; А.Б.Задорожнюка «Подільські печатки кінця XVIII – середини XX століття»; В.І.Адамовського «Депортації населення України в першій половині XX ст.»; О.Л.Баженова «Історія та культура Середнього Подністров'я IX-XIII століть»; І.А.Опрі «Становище та діяльність пізньопротестантських громад Правобережної України (1894-1917 рр.)»; Б.О.Опрі «Повсякденне життя православного парафіяльного духовенства Правобережної України (1860-ті – 1917 р.)»; В.В. Газіна «Павло Тетеря»; А.А. Лубчинського «Два шляхи – два вибори, Дослідження соціально-економічних змін в аграрному секторі України в 20-х рр.. XX ст.»; Ю.В. Сербалюка «Соціальна опіка в правобережній Україні (1860-ті – 1914 рр.): історичний аспект».

Серед монографічного доробку науковців філологічного профілю поважне місце займають десятки видань, зокрема, О.В.Кеби: «Творчество Андрея Платонова в контексте мировой литературы XX века», «Проза Джозефа Конрада: проблематика і поетика екзистенціального світосприймання»; О.В. Кеби і Т.В. Кеби «Лирика Иннокентия Анненского: художественная структура и семантика»; М.Г.Кудрявцева: «Концепція та міфи: питання історії та теорії літератури і компаративістики», «Нариси з теорії літератури та компаративістики: духовно-етичні аспекти», «Своє і чуже»; С.Д.Абрамовича: «Двоемирие Гоголя», «В поисках утраченного рая: Духовное самоопределение русского писателя», «Біблія та сьогодняшня культура»; «Біблія та формування сакрального простору європейської мистецької культури», «Библийская тема: история в нарративной прозе Чехова», «Грегори Нормінтон: «золотий хлопчик» постмодернізму в контексті англійського літературного пошуку Нового часу»; П.Л.Шулик «Група „Серапионовы братья» в контексте літературної епохи 20-х годов»; Н.І. Дворницької «Явление словообразовательной суффиксальной синонимии в сравнительно-историческом аспекте»; О.В.Мартіної «Семантико-синтаксична структура речення з інтерперсональними дієсловами»; Т.Білоусової «Фразеологічна універбація у сучасній російській мові»; М.С.Васьківка: «Романні форми в українській літературі 1920-1930-х років», «Український еміграційний роман 1930-1950-х років»; Б.О.Коваленка: «„Вода” в славянській фразеології і пареміології», «Стилістично знижена лексика в мові сучасної української публіцистики»;

О.С.Волковинського «Поетика епітета»; Н.Д.Коваленко «Фаземіка говірок Західного Поділля»; Ю.О.Маркітантова «Фразеологія в східнослов'янському поетичному мовленні»; О.А.Рарицького «Партитури тексту і духу (художньо-документальна проза українських шістдесятників)»; А.О.Лаврової «Художественное пространство і время «малой» прозы М.А.Булгакова»; А.О.Хоптяр «Перекладницька діяльність Бориса Грінченка та її роль в українському літературному процесі кінця XIX – початку XX ст.»; Л.І. Громик «Художній універсам повістей Євгена Гуцала»; О.І.Почапської «Українська сатирична публіцистика Наддніпрянщини періоду національно-визвольних змагань 1917-1921 рр.»; Н.В.Гудими «Семантика та стилістичні функції запозичень у мові української постмодерністської прози»; Н.М.Дзюби «Неповне речення (комунікативний, семантичний і формально-синтактичний аспекти); В.С.Кшевецького «Валерій Брюсов і Микола Вороний: архітектоніка поетичного твору»; Г.Кришталюк «Заперечення в англomовному дискурсі: лінгвокогнітивний аспект»; А.Є.Нямцу і Г.В.Фоміної «Міф і легенда у загальнокультурному просторі»; А.А.Крук «Типологія концепту долі у романістиці Т.Гарді й українській прозі доби реалізму (І.Нечуй-Левицький, Панас Мирний, І.Франко)»; В.Г.Притуляка «Світи Франца Кафки»; О.Г.Шаповал «Художня філософія Вільяма Голдінга: еволюція жанрових моделей»; О.О.Попадинець «Історична романістика Вальтера Скотта і Михайла Старицького: проблема типологічного підходу»; І.В.Волковинської «Емфатичність епітетних структур у поетичному тексті (на матеріалі поезій М.Волошина і В.Свідзінського)»; А.М.Сірант «Концепти ГРІХ та СПОКУТА в українській прозі другої половини XX століття: ментальний аспект»; І.А.Свідер «Предметний світ у творах В.Скотта та Е.Т.А.Гофмана»; В.П.Атаманчук «Проблеми трагічного в українській драматургії 1910-1920-х років»; Р.М.Семелюк «Дж. Джойс і А.П.Чехов на зламі століть: художні пошуки у малому жанрі»; Т.В.Сторчевої «Методика формування граматической компетенции по латинському языку»; І.М.Яремчук і Л.С.Піхтовнікової «Прагматилістичні характеристики німецькомовної притчі»; О.І.Главацької «Субстантивы лица в современных русском и английском языках (структурно-семантический анализ)»; Т.О.Гжегожевської «Жанр поезії в прозі української літератури XX ст. Еволюція. Поетика»; А.А.Марчишиної «Гендерна ідентичність в англomовному постмодерністському дискурсі: соціокультурний та лінгвопотичний аспекти»; Л.М.Марчук «Лінгвокультурологічні засади мовознавчих досліджень»; Н.В.Мелекесцевої «Реалізація предикативів

наявностей/відсутності в семантико-семантичній структурі речення»; Н.А.Загоруйко «Таборовий епістолярій українських шістдесятників».

Монографічні роботи з педагогічних наук поповнилися новими виданнями, зокрема: Г.П.Ковальчука «Трудове виховання школярів в загальноосвітніх закладах України наприкінці XIX – в першій третині XX століття: аналіз крізь призму сучасності»; Л.П.Мельник «Інтегративна діяльність соціального педагога у мікросоціумі»; Р.В.Моцика «Формування готовності майбутніх учителів початкових класів використовувати персональний комп'ютер як засіб навчальної діяльності»; П.С.Атаманчука «Управление процессом становления будущего педагога. Методологические основы»; П.С. Атаманчука, О.П.Панчука «Дидактичні основи формування фізико-технічних компетенцій учнів»; Н.В.Бахмат: «Готовність вчителя початкових класів до педагогічного моделювання: теорія і практика», «Педагогічна підготовка вчителів початкової школи: інноваційні підходи в умовах хмаро орієнтованого середовища»; В.М.Лабунця «Інноваційні технології інструментально-виконавської підготовки майбутнього вчителя музики: теорія та методика»; Т.Й.Франчук: «Цілісний освітній простір: педагогічні основи його формування», «Модернізація навчального курсу «Історія педагогіки» на модульно-елективній основі», «Адаптивне навчання студентів професії вчителя»; І.О.Кучинської: «Становлення і розвиток ідей громадянського виховання у вітчизняній педагогічній думці (друга половина XIX – 30-ті рр. XX ст.)», «Виховання громадянськості в Україні (друга половина XIX – XX ст.)»; О.В.Горбатюк «Науково-методична спадщина Миколи Лисенка»; Н.О.Лаврусевич «Вплив зарубіжної реформаторської педагогіки на розвиток вітчизняної педагогічної думки 20-х років XX ст.»; Т.І.Сурової «Формування особистості при вивченні рідної мови»; А.О.Трофименко «Формування навчальних компетентностей майбутнього вчителя іноземних мов»; Т.Й. Бабюк «Наступність у вихованні здорового способу життя старших дошкільників та молодших школярів»; Т.П.Карпенко: «Актуальні питання естетичного виховання молоді засобами музики», «Формування концертмейстерської компетентності майбутнього педагога-музиканта»; Т.В.Борисової «Підготовка студентів до естетичного виховання школярів засобами музичного театру»; Ю.Л.Сморжевського «Диференційоване формування евристичної діяльності старшокласників на уроках стереометрії»; Н.Г.Каньоси «Мотиви навчально-професійної реалізації студентів вищих педагогічних навчальних закладів»; С.В.Чайки «Формування професійно-педагогічного інтересу студентів до музичної народної творчості»;

О.В.Прядко «Вокальна підготовка вчителя музичного мистецтва»; О.М.Дутко «Педагогічні погляди та просвітницька діяльність М.І.Костомарова у контексті культурно-освітнього руху в Наддніпрянській Україні XIX століття»; І.Ю.Лебідь «Управління початковою освітою в Україні: історичний аспект»; Т.Л.Опалюк: «Формування соціальної рефлексії майбутніх учителів гуманітарних дисциплін: теоретико-методологічний аспект», «Ключові компетентності для навчання протягом усього життя в контексті розвитку майбутнього вчителя».

Серед монографічних досліджень зі спеціальної педагогіки виділяються такі: С.П.Миронової: «Спеціальна освіта і соціальна робота: теорія і практика підготовки фахівців», «Інклюзивна освіта: досвід і перспективи»; С.П. Миронової і О.І.Дмитрієвої «Інклюзивне навчання осіб з інвалідністю у системі вищої освіти України»; С.П.Миронової і О.С.Форнальчук «Формування самообслуговуючої діяльності у дітей-сиріт з вадами інтелекту»; Н.С.Гаврилової «Порушення фонетичного боку мовлення дітей»; О.В.Коган і І.Л.Рудзевич «Педагогічні та психологічні аспекти формування здорового способу життя у розумово відсталих учнів»; А.В.Сімко «Корекція психомоторики дітей-олігофренів дошкільного віку»; О.П.Мілевської «Навчання розуміння текстів молодших школярів із затримкою психічного розвитку»; Н.І. Бігун «Психологічні умови особистісного розвитку підлітків з депресивними розладами»; Н.М.Гончарук «Формування комунікативних навичок розумово відсталих підлітків в умовах шкільної групи»; Л.І.Лісової «Корекція навчальної діяльності молодших школярів з тяжкими порушеннями мовлення»; О.Б.Белової: «Діагностика та корекція агресії у дітей шкільного віку з порушенням мовлення», «Подолання підвищеного рівня агресії у дітей з порушенням мовленнєвого розвитку»; В.Е.Левицького «Статеве виховання учнів молодших класів з порушеним інтелектом»; О.І.Дмитрієвої «Формування правосвідомості старшокласників з порушенням слуху».

Активно працювали над підготовкою та виданням своїх монографій психологи. Їх доробок поповнили праці: А.І.Шинкарюка «Рівні побудови рухів і смислова структура дій»; Л.А.Онуфрієвої «Структурна організація процесу становлення професійного образу “Я” майбутніх психологів»; Т.В.Дуткевич «Сучасні акмеологічні дослідження: теоретико-методологічні та прикладні аспекти»; Л.М.Співак «Психологія розвитку національної самосвідомості особистості в юності»; Р.Т.Сімка «Особливості прояву психомоторних якостей суб'єкта в екстремальних умовах діяльності»; Н.П.Панчук

«Становлення ціннісних орієнтацій майбутнього вчителя»; О.А.Чеканської «Історія становлення психологічної науки на Поділлі (кінець XIX – початок XX століття)»; Н.С.Славіної «Психологічні особливості емоційно-почуттєвого розвитку дітей старшого шкільного віку»; О.В.Толкова «Формування психологічної готовності персоналу вищої школи до діяльності в умовах соціально-економічних змін»; Ж.В.Мельник «Психологія самосвідомості старших дошкільників в процесі «відкриття» світу дорослих»; Я.М.Раєвської «Особливості емоційної сфери підлітків з дискантних сімей»; Н.В.Жиляк «Психологічні особливості регуляції моторних дій за допомогою смислових завдань».

Із суспільних наук заслуговують на увагу монографії: В.С.Дудченка «Ненасилля як духовний фактор соціокультурного розвитку людства: соціально-філософський аналіз»; С.О.Ганаби: «Філософія дидактики: контексти, стратегії, практики», «Історична освіта у методологічному фокусі інтерсуб'єктності»; А.В.Найчука: «Філософсько-педагогічна думка України», «Громадянські організації у дискурсі самоорганізації суспільства»; С.Г.Вонсовича: «Дискурс тоталітаризму (політичний портрет)», «Політична транзитологія: історія, методологія»; Т.В.Сулятицької «Міжкультурна взаємодія в інформаційному суспільстві: комунікативний аспект»; О.В.Віннічук «Політичні ризики в умовах демократичної трансформації суспільства: теоретико-праксеологічний аналіз».

Загальноуніверситетський доробок поповнили монографічні роботи з фізичного виховання і спорту: Г.А.Синака «Фізичне виховання дітей з церебральним паралічем»; Г.А.Єдинака, М.В.Зубаль, В.М.Мисіва «Соматотипи і розвиток фізичних якостей дітей»; Г.А.Синака, О.П.Скавронського, В.М. Мисіва «Фізична підготовка у військових ліцелях»; Л.Д.Гурмана «Педагогічні умови підвищення рівня фізичної підготовленості старшокласників у процесі позакласної роботи»; Д.М. Солопчука «Формування здорового способу життя школярів у позаурочний фізкультурно-спортивній роботі: теорія, методологія, практика»; М.В.Зубаль і Г.А.Єдинака «Соматичний тип конституції та фізичні якості»; С.М.Бабюка «Педагогічні умови фізичного виховання дітей старшого дошкільного віку у взаємодії дошкільного навчального закладу і сім'ї»; А.В.Зайкіна «Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до формування здоров'язберігаючої діяльності школярів на засадах гендерного підходу»; В.В.Зданюка «Підготовка вчителів фізичної культури до реалізації здоров'язберігаючих технологій у професійній діяльності»;

Ю.В.Юрчишина «Залучення студентської молоді до рухової активності оздоровчої спрямованості в процесі фізичного виховання».

Збільшилась кількість монографічних видань фізико-математичного профілю. Їх поповнили праці: І.М.Конета: «Гіперболічні крайові задачі математичної фізики в кусково-однорідних просторових середовищах», «Професор М.П.Ленюк (до 80-річчя від дня народження)»; І.М.Конета і А.П.Громика: «Стационарні задачі теплопровідності в кусково-однорідних просторових середовищах», «Нестационарні задачі теплопровідності в кусково-однорідних просторових середовищах»; І.М.Конета і Т.М.Пилип'юк: «Гіперболічні крайові задачі в кусково-однорідних циліндрично-кругових середовищах», «Параболічні крайові задачі в кусково-однорідних циліндрично-кругових середовищах»; І.М.Конета, А.П.Громика, М.П.Ленюка «Температурні поля в кусково-однорідних просторових середовищах»; Ю.В.Теплінського: «Інваріантні тори диференціально-різницевого рівнянь у просторі обмежених числових послідовностей»; Ю.В.Теплінського і А.М.Самойленка «Елементи математичної теорії еволюційних рівнянь у банахових просторах».

Відносно нові напрямки наукових досліджень у вищій представлені монографіями з низки наукових спеціальностей, зокрема економіки і державного управління: І.В.Ящишиної «Актуальні проблеми теорії та практики оподаткування»; М.І.Каньоси і А.М. Каньоси «Економіка засобів масової інформації: проблеми та шляхи їх розв'язання»; Т.Л.Боднарчук «Протекціонізм в економічній історії України (XIX – початок XX ст.)»; Н.А.Мазур «Статистичне та експертно-аналітичне забезпечення управління сталим розвитком економіки і соціальної сфери»; В.М.Семендяка «Організаційно-економічний механізм вексельних розрахунків в сільському господарстві»; Ю.С.Латера, І.В.Музичук, В.С.Поліщука, О.П.Свідера, П.А.Стрельбиського, О.М.Тітаренко «Соціально-економічний розвиток Хмельниччини в умовах трансформаційної економіки»; М.О.Гофман «Вплив попиту на функціонування підприємств АПК»; В.Ю.Лисака «Організаційно-економічні засади оцінки ефективного використання персоналу підприємств харчової промисловості»; В.Р.Чаплінського «Формування та розвиток інтелектуального капіталу аграрного сектору економіки»; Л.О.Матвейчук «Державне управління оподаткування в умовах розвитку інформаційного суспільства: досвід, тенденції, перспективи»; О.С.Олійник «Управління та ефективне використання персоналу підприємства в умовах трансформаційних процесів»; О.К.Кушнір «СVP-аналіз як механізм ефективного управління витратами на підприємстві».

Цей ряд продовжують монографічні роботи з природознавства і екології: Т.В.Душанової «Екологія Кам'янця-Подільського (стан повітря, природних вод, шумове забруднення)»; І.В.Федорчука «Фітомоніторинг екологічного стану основних річок природоохоронних територій (на прикладі національного парку «Подільські Товтри»); С.С.Предеткевича «Зооценози антропогенних ландшафтів Поділля»; О.І.Любинського «Селекційно-генетичні умови формування і консолідації типу», В.І.Карамушки, Л.Г.Любінської, М.Д.Матвєєва «Управління водно-болотними угіддями Кам'янецького Придністров'я»; з інформатики: А.Ф.Верляня, В.А.Федорчука і В.А.Іванюка «Комп'ютерне моделювання в задачах динаміки електромеханічних систем»; А.Ф.Верляня і В.А.Федорчука «Моделі динаміки електромеханічних систем»; О.А.Смалько «Зазист інформаційних ресурсів».

Низку монографій з мистецтвознавчої проблематики опублікували: Н.О. Урсу: «Чари козацького письма. Мальовничі життя Бориса Негоди», «Домініканський костел св. Миколая в Кам'янці-Подільському», «Храми Домініканського ордену на землях Східного Поділля», «Митці Кам'янця-Подільського: архітектори, мистецтвознавці, художники»; Н.О. Урсу і І.С. Підгурний «Культурно-мистецька спадщина у художніх фотографіях Михайла Грема»; І.В.Березіна: «Архітектурна спадщина України у творчості Наполеона Орди: іконографія та принципи використання», «Сергій Козак. Архітектура»; А.М.Боршуляк «Феномен символіки пасіонності епохи бароко та романтизму»; І.А.Гуцул «Володимир Гагенмейстер. Життя і творчість»; І.Г.Маринін і В.Ф.Олійник «Народно-інструментальне мистецтво Південно-Західного Поділля: ансамбль тріостик музик Олексія Беца», А.Г.Бренюк «Графіка Кам'янця-Подільського в художній культурі краю ХХ ст.» [19, с.93-94], [20, с.86-87], [21, с.91], [22, с.91], [73, с.46-47], [74, с.5], [75, с.6-8], [76, с.6].

Майже сотню праць підготовлено колективами авторів. Загалом за вказаний період з грифом університету видано 405 монографій [21, с.309-450], [72, с.51], [73,с.45], [76, с.72] (для порівняння: за період з 1991 по 2001 рр. у виші було опубліковано всього 102 монографічні дослідження, з 2000 по 2007 рр. - 120 [26, с.294], [17, с.64]). Тож новітні напрацювання є найбільш багатими за незалежної України і свідчать про велику творчу активність колективу науково-педагогічних працівників.

Найбільшу частку наукової продукції представляють статті (майже 24,3 тис.), розміщені у сотнях збірників свого та інших університетів, різних установ Національної Академії наук України,

Національної Академії педагогічних наук України, Національної Академії медичних наук України, оргкомітетів конференцій тощо. Більше тисячі з них видруковано у виданнях Польщі, Білорусі, Росії, Чехії, Румунії, Словаччини, Естонії, Болгарії, Молдови та інших країн. Наприклад, у 2008-2010 рр. кількість зарубіжних публікацій вчених університету досягла 483 [88, с.34]. Лише 2017 року опубліковано 9 статей у зарубіжних виданнях з імпаکت-фактором. Багато десятків матеріалів надіслано до редакцій добре відомих у світі наукових журналів. За 2018 р. у наукометричній базі Scopus зареєстровано 12 праць викладачів К-ПНУ імені Івана Огієнка, Web of Sceinse - 4. У 2016-2018 рр. опубліковано більше тисячі праць, включених до різних наукометричних баз.

Значна увага приділяється науково-дослідній роботі студентів. Щороку в університеті проводяться кілька студентських наукових форумів, у яких беруть участь представники різних українських і зарубіжних вишів. Тут видаються 12 збірників наукових праць, що стимулює активну науково-дослідну роботу студентської молоді. Лише у 2014 р. студенти-науковці опублікували 764 статті, 2015 р. – 750, 2016 р. – 868, 2017 р. – 884, 2018 р. – 927 статей.

Факультети постійно організовують науково-теретичні та науково-практичні конференції міжнародного і всеукраїнського рівнів. У їх роботі взяли участь загалом кілька тисяч вчених, які представляли як Україну, так і низку зарубіжних країн (Польща, Литва, Білорусь, Молдова, Словаччина, Туреччина, Литва та ін.). Найбільш запам'яталися такі міжнародні форуми: «Соціально-економічний розвиток України в ХХІ столітті: проблеми, пріоритети і соціально-економічні перспективи», «Теорія наближення функцій та її застосування», «Актуальні проблеми психології особистості», «Географічні засади вирішення регіональних задач», «Актуальні проблеми наступності дошкільної і початкової освіти», «Мистецька спадщина Поділля у контексті полікультурного європейського простору», «Актуальні проблеми корекційної педагогіки та психології», «Управління якістю підготовки майбутніх учителів фізики та трудового навчання», «Актуальні проблеми психології особистості і міжособистісних відносин», «Сучасні проблеми математичного моделювання, прогнозування та оптимізації», «Соціально-педагогічні основи розвитку особистості в загальнонародському, національному та соціокультурному контексті», «Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології», «Актуальні проблеми регіональної журналістики в Україні», «Дидактичні механізми дієвого формування компетентнісних якостей

майбутніх фахівців фізико-математичних спеціальностей», «Актуальні проблеми слов'янської археології», «Диференціальні рівняння та їх застосування», «Сучасні тенденції розвитку корекційної освіти», «Проблеми, пріоритети та перспективи соціально-економічного розвитку в ХХІ столітті», «Сучасні проблеми математичного моделювання», «Актуальні проблеми історичної та теоретичної поетики», «Інноваційні технології управління компетентісно-світоглядним становленням учителя фізики, технології, астрономії», «Охорона довкілля та проблеми збалансованого природокористування», «Україна і Велике князівство Литовське в XIV-XVIII ст.: політичні, економічні, міжнаціональні та соціокультурні відносини в загальноєвропейському вимірі», «Сутність і явище як методологічні функції у науковому пізнанні (до 200-річчя з дня народження Шарля Ренув'є)», «Демократичні цінності і права людини в умовах воєнного конфлікту», «Поділля в житті, діяльності і творчості Юхима Січинського та Володимира Січинського», «Актуальні проблеми історичної та теоретичної поетики» та багато інших. У 2008 р. провели 12 таких конференцій, 2009 р. – 10, 2010 р. – 15, 2011 р. – 15, 2013 р. – 11, 2014 р. – 7, 2015 р. – 13, 2016 р. – 9 [86, с.38-42], 2017 р. – 11, 2018 р. – 12. А загалом – 115.

Нові дослідницькі результати були апробовані на конференціях (круглих столах) всеукраїнського рівня, таких як: «Актуальні проблеми та перспективи розвитку сучасної науки України», «Сучасні тенденції у розвитку науки та освіти», «Формування основ християнської моралі в процесі духовного відродження націй», «Кам'янець-Подільський – остання столиця УНР», «Воєнна історія Поділля та Буковини», «Геноцид: голодомор 1932-1933 років на Хмельниччині», «Актуальні проблеми соціального захисту дезадаптованих дітей та молоді», «Орнітологічні дослідження в Україні», «Формування національних та загальнолюдських цінностей крізь призму творчості Івана та Юрія Липи», «Формування здорового способу життя студентської та учнівської молоді засобами освіти», «Військове мистецтво українського козацтва: від Богдана Великого до Петра Дорошенка», «Степан Сірополко – освітянин, науковець, бібліотекознавець», «Філософська методологія в сучасній освіті», «Проблеми федералізації України: історичний аспект», «Ранньомодерна Україна: проблеми термінології та уніфікації понятійного апарату», «Переяслав XVII ст.: в епіцентрі міжнародної політики уряду козацької України», «Події Української революції XVII ст.: оцінки та інтерпретації (до 365-ї річниці від початку)», «Від Переяслава до Полтави: політика Московії щодо знищення

Української держави», «Дмитро Донцов – людина, політик і громадський діяч (до 130-річчя від дня народження)», «Формування та діяльність місцевих державних адміністрацій та самоврядування в період Української революції 1917-1920 рр.», «Становлення громадянського суспільства: європейський досвід та українські реалії», «Науковий діалог „Схід-Захід”», «Християнство в історичній долі України», «Особистість у вимірі епохи (до 80-річчя від дня народження професора Анатолія Копилова)», «Туризм ХХІ століття: реалії, виклики, перспективи», «Виклики сучасного українського суспільства (до другої річниці Революції Гідності)», «Вища освіта на Поділлі (до 95-річчя заснування Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка)», «Методика викладання філологічних дисциплін у загальноосвітніх та вищих навчальних закладах України», «Проблеми викладання вітчизняної та всесвітньої історії в загальноосвітній школі: питання методології й теорії», «Музейна справа на Поділлі: історія та сучасність», «Молоді дослідники – природі Поділля» та ін. [18, с.92-93], [19, с.86], [20, с.90-91], [21, с.90-91], [34, с.37-38], [35, с.32-33], [50], [51].

Чимало наукових конференцій проведено з метою вивчення регіональних проблем. Великий інтерес викликали: XIII, XIV і XV Подільські історико-краєзнавчі конференції, «Подільська „Просвіта”: історія і сьогодення», «Бібліотечна справа на Поділлі: минуле і сучасність», «Воєнні аспекти історії Поділля ХХ-ХХІ ст», «Кость Солуха – людина, освітній і громадський діяч», «Поділля в роки Центральної Ради», «Політичні репресії на Поділлі: причини, сутність та наслідки», «Самоврядування у Кам'янці-Подільському: історія і сучасність», «Молоді науковці Поділля: здобутки та перспективи», «Товариство „Просвіта”: історія та сучасність» та ін.

Усе більш популярними стають інтернет-конференції, яких проведено кілька десятків. Загалом же, упродовж 2008-2018 рр. на базі університету проведено 332 конференції (145 міжнародних, 119 всеукраїнських та 68 регіональних). Щорічними науковими форумами, які проводяться у виші, є: звітна наукова конференція викладачів, докторантів, аспірантів і здобувачів, звітна науков конференція молодих вчених та звітна наукова конференція студентів та магістрантів університету [43, с.191].

Велика увага приділяється студентській науково-дослідній роботі. Щороку в університеті проводяться кілька студентських наукових форумів, у яких беруть участь представники різних українських і зарубіжних вишів. В університеті видаються 11 збірників наукових праць студентів, що стимулює їх активну науково-дослідну роботу.

Лише у 2014 р. вони опублікували 764 статті, 2015 р. – 750, 2016 р. – 868, 2017 р. – 884, 2018 р. – 927 статей.

Вчені вишу постійно працюють над вдосконаленням навчального процесу, забезпеченням його своїми новітніми навчально-методичними посібниками і методичними розробками. Ця робота проводиться на кожній кафедрі, причому її результативність лише зростає. За нашими підрахунками, у 2008 р. тут опубліковано загалом 152 (115 і 37) такі роботи, в 2009 р. – 184 (121 і 63), 2010 р. – 222 (154 і 68), 2011 р. – 218 (159 і 59), 2012 р. – 142 (114 і 28), 2013 р. – 94 (78 і 16), 2014 р. – 98 (86- 12), 2015 р. – 104 (80 і 24) , 2016 р. – 149 (91 і 58), 2017 р. – 92 (65 і 27) [69, с.44], [70, с.53-69], [71, с.80], [75, с.72, 77-82]. За період, що охоплює 1991-2007 рр., було видано навчально-методичної продукції, яка нараховує 1612 робіт [17, с.64]; у 2008-2018 рр. – 1364 навчальних посібників і методичних розробок, що за середньорічним показником (146,5 праць проти 84,8) переважає попередній здобуток. Понад 25% навчальних посібників і підручників отримали гриф Міністерства освіти і науки України. По 5 і більше видань опублікували: професори С.Д.Абрамович, П.С.Атаманчук, С.Е.Баженова, Н.В.Бахмат, Т.В.Дуткевич, О.В.Кеба, І.М.Конет, С.А.Копилов, В.М.Лабунець, Л.М.Марчук, В.В.Мендерецький, С.П.Миронова, І.В.Рибак, В.С.Степанков, Н.О.Урсу, А.Г.Філінюк; доценти і старші викладачі: О.С.Аліксійчук, С.Б.Бабюк, Т.В.Боднарчук, А.П.Бурковський, О.В.Гаврилов, Г.В.Горох, О.В.Гудима, Ж.Г.Гуменюк, В.А.Гурський, Н.І.Дворницька, Н.М.Дідик, О.О.Добринчук, Н.В.Жиляк, В.О. Казимір, Т.В.Калинюк, М.І.Каньоса, Н.Г.Каньоса, Т.В.Кеба, Ю.А.Крецька, Ц.А.Криськов, І.Ю.Лебідь, М.В.Матковська, В.Ф.Олійник, Л.А.Онуфрієва, Н.П.Панчук, І.С.Підгурний, П.Д.Плахтій, О.В.Савицька, О.Б.Столяренко, Т.В.Сторчева, А.В.Уманець, С.М.Федірко, Т.Й.Франчук, Н.П.Шеремета, П.Л.Шулик, Ю.В.Юрчишин, З.П.Яропуд та ін.

Збільшенню обсягів і покращенню якості досліджень та навчальних посібників у значній мірі сприяло запровадження 2008 року рейтингової системи оцінки діяльності усіх науково-педагогічних працівників і кафедральних колективів. Щороку на основі «Критеріїв оцінювання результатів наукової діяльності викладачів і кафедр університету» підбиваються підсумки рейтингу, які оприлюднюються в окремому виданні та університетській газеті «Студентський меридіан». Перших 20 осіб, а також 10 кращих молодих вчених (їх внесок оцінюється за окремим списком) отримують від ректора

дипломи і грошові премії в розмірі одного місячного окладу [25, с.295].

Наукова діяльність низки представників викладацького загалу не раз відзначалася на різних рівнях. Так, у 2008 р. професор В.І.Якубовський став лауреатом регіональної наукової премії «Скарби Болохівської землі» [17, с.]. Наступного року професор О.М.Завальнюк отримав всеукраїнську премію імені Івана Огієнка в галузі наукових досліджень і медаль історика Івана Крип'якевича за здобутки у вивченні національного університетського будівництва у 1917-1920 рр., а професор Ю.В.Теплінський – медаль М.М.Боголюбова за високий рівень наукових результатів в галузі математичної науки [19, с.186, 187]. У 2009-2017 рр. професора В.С.Степанкова нагороджено відзнакою Президента України «Хрест Івана Мазепи» за дослідження Національної революції середини XVII ст., професорів Л.В.Баженова, О.М.Завальнюка, М.С.Солопчука, старшого наукового співробітника В.О.Савчука – Почесними грамотами Кабінету Міністрів України, професора І.В.Рибак – Почесною грамотою Верховної Ради України [20, с.218]. Звання заслужених працівників в галузі науки і техніки України присвоєно професорам І.М.Конету і Л.Г.Любинській, заслуженого працівника освіти України – професору В.П.Газіну. Професор Ю.В.Теплінський став лауреатом Премії Президента НАН України імені академіка М.Крилова, доцент І.П.Прокоф'єв – всеукраїнської премії імені М.П.Годованця, а їх молодші колеги, доценти О.П.Почапська-Красуцька і В.А.Іванюк, вибороли премії відповідно Кабінету Міністрів України і Президії НАН України для молодих вчених [20, с.216], [21, с.210]. Лауреатами наукової премії імені історика і архівіста П.В.Клименка у 2014-2017 рр. стали професори О.М.Завальнюк, С.А.Копилов, А.Г.Філінюк. З 2018 р. професорам П.С.Атаманчуку і Л.В.Баженову призначено дворічні стипендії Президента України для видатних діячів освіти, науки і культури. Стипендії Кабінету Міністрів України для молодих вчених у 2016-2018 рр. вибороли Р.М.Білик, Ю.В.Юрчишин, Т.Л.Бодначук, Т.Л.Опалюк, А.О.Боднар. Хмельницькою обласною премією імені Миколи Дарманського в галузі освіти та науки у номінації «Кращий науковець» у 2018 р. вшановано Н.В.Бахмат.

Авторів з К-ПНУ імені Івана Огієнка нагороджували і як переможців різних виставок, ярмарків, рейтингів, конкурсів. Так, підручник В.А.Смоля і В.С.Степанкова «Історія України. 7 клас» був визнаний на III Міжнародній виставці-ярмарку і відзначений у номінації кращий підручник. На XIII Київському міжнародному

книжковому ярмарку «Книжковий світ-2010» підручник професорів В.П.Газіна і С.А.Копилова з новітньої історії країн Європи і Америки посів II місце у номінації «Краще навчальне видання із соціально-гуманітарних наук (філософія, соціологія, історія, демографія, культурологія, бібліографія, краєзнавство та ін)». На початку 2012 р. за результатами XIII всеукраїнського рейтингу «Книжка року-2011» одним із переможців у номінації «Біографії. Мемуари» стала фундаментальна монографія академіка В.А.Смолія і професора В.С.Степанкова «Петро Дорошенко. Політичний портрет» [25, с.294]. У конкурсному відборі оригінал-макетів підручника з історії України для учнів 7 класу закладів середньої освіти у 2015 р. перемогу здобули В.А.Смолій і В.С.Степанков [43, с.191]. Тоді ж, за результатами Національного виставкового конкурсу «видатні науково-практичні досягнення в освіті», що проводився в рамках VII Міжнародного форуму-презентації «Інноватика в сучасній освіті», у номінації «Електронний освітній ресурс» дипломом лауреата конкурсу I ступеня відзначено доцента М.В.Матковську за електронний навчальний посібник «Вступ до давньоанглійської мови». А монографія О.Б.Головка «Князь Мстислав Мстиславович «Удатний» і його доба» потрапила у топ-10 кращих життєписів України за 2017 рік на VIII Міжнародному фестивалі «Книжковий Арсенал». У 2018 р. монографія професора А.Г.Філіюка і доцента С.А.Сидорука «Рекрутська повинність у Правобережній Україні в 1794-1874 роках: суспільно-політичний, соціально-становий і демографічний аспекти» та збірник професорів С.А.Копилова і О.М.Завальнюка «Кам'янець-Подільський державний український університет (1918-1921 рр.) у документах і матеріалах» посіли перші місця відповідно у номінаціях «Монографія» і «Навчальний посібник» конкурсу «Краще видання року», проведеного Президією Академії наук вищої освіти України.

Чимало науковців вшановано відзнаками Міністерства освіти і науки: знаком «Відмінник освіти України» - А.Ф.Гуцала, Л.Г.Любінську, М.Д.Матвєєва, Ю.О.Маркітантова, В.В.Мендерецького, В.А.Сорича; Почесною Грамотою МОН України – С.Е.Баженову, М.С.Гордійчук, В.А.Гурського, В.А.Дубінського, Н.Д.Коваленко, Р.В.Козак, І.М.Конета, В.П.Лабунця, О.Л.Лясоту, Л.М.Марчук, Л.А.Онуфрієву, А.С.Попович, О.В.Савицьку, В.П.Сича, Л.М.Співак, В.П.Халупка, П.Л.Шулик; знаком «За наукові досягнення» - П.С.Атаманчука, В.П.Газіна, О.М.Завальнюка; знаком «Петро Могила» - П.С.Атаманчука, З.Є.Запорожан, С.А.Копилова, А.А.Криськова, М.Б.Петрова, І.В.Рибак, Е.І.Федорчук; нагрудним

знаком «В.О.Сухомлинський» - професора В.М.Федорчука [18, с.191-192; 19, с.186-187].

Більше сотні науково-педагогічних працівників нагороджено Почесними грамотами Хмельницької обласної державної адміністрації, її департаментів, Хмельницької обласної ради, виконкому Кам'янець-Подільської міської ради та його управлінь, почесними відзнаками Хмельницької обласної державної адміністрації, міського голови Кам'янця-Подільського і Кам'янець-Подільської міської ради, органами самоврядування інших міст та районів регіону.

Отже, у 2008-2018 рр. вчені Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, попри не завжди сприяючі умови у розвитку вітчизняної економіки, освіти і науки, доклали великих зусиль для виконання багатьох науково-дослідних проєктів, присвячених актуальній проблематиці з різних галузей науки, переважно гуманітарного спрямування, розв'язання обраних складних наукових питань, що у підсумку матеріалізувалося у понад 26 тис. наукових і навчально-методичних праць. Усі вони, особливо монографічні роботи, збагатили загальний науковий доробок вишу і незалежної України, засвідчили про готовність науково-педагогічного загалу невтомно працювати у науковій сфері, нарощувати свій потенціал, отримувати різної ваги результати, апробовуючи їх на сотнях міжнародних, всеукраїнських і регіональних конференціях в стінах університету і поза його межами, а також в зарубіжних країнах. Велика кількість наукових робіт і навчальних посібників успішно використовуються у процесі підготовки бакалаврів, магістрів і докторів філософії. Університет серйозно зміцнив свої позиції у всеукраїнському рейтингу вишів, займає провідні позиції на Хмельниччині. За успішну науково-педагогічну діяльність велика група вчених вшанована державними, відомчими і регіональними нагородами.

Список використаних джерел і літератури

1. Абрамович Семенн Дмитрович. Науковець. Митець. Особистість (до 65-річчя від дня народження): біобібліогр. зб. / [Уклад.: О.М.Завальнюк (голова), В.С.Прокопчук (відп. ред.) та ін.]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І.Огієнка, 2010. 60 с.
2. Авторитетний педагог, відомий історик, досвідчений керівник Анатолій Григорович Філінюк (до 65-річчя від дня народження та 40-річчя педагогічної та наукової діяльності: біобліогр. покажчик /

[Уклад.: Н.Д.Крючкова, В.Ф.Биковська]. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня «Рута», 2018. 138 с.

3. Актуальні проблеми українського мовознавства та лінгводидактики (наукова школа): біобібліогр. покажчик / [Уклад.: І.М.Конет, Л.М.Марчук, Л.А.Онуфрієва, М.С.Карпович, В.В.Боденчук]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка, 2009. 90 с.: іл.

4. Аналітичні та якісні методи в теорії еволюційних рівнянь (наукова школа): біобібл. покажчик / [Ред.: І.М.Конет, Л.А.Онуфрієва, М.С.Карпович, В.В.Боденчук]. Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка, 2009. 71 с.

5. Анатолій Олексійович Копилов: Особистість у вимірі епохи: Дослідження. Спогади. Документи. Бібліографія / [Уклад.: О.М.Завальнюк, В.С.Степанков; відп. ред. В.С.Степанков]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка, 2011. 320 с.

6. Анатолій Олексійович Копилов: Особистість у вимірі епохи: Спогади. Дослідження: зб. матеріалів наук.-практ. конф. / [Уклад.: В.А.Дубінський, В.С.Степанков; відп. ред. В.С.Степанков]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І.Огієнка, 2016. Вип.2. 212 с.

7. Анатолій Філінюк: на службі українській освіті й науці: наук.-довід. видання. Кам'янець-Подільський: ПП «Медобори-2006», 2013. 224 с.: іл.

8. Баженов Л. Вчений європейського рівня (до 85-річчя академіка І.С.Винокура) // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: Історичні науки. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня «Рута», 2015. Т.25: На пошану професора І.С.Винокура. С.8-22.

9. Баженов Л, В. Професор П.Ф.Щербина – знавець і дослідник історії та судочинства Поділля // Наукові праці Кам'янець-Подільського державного педагогічного університету: Історичні науки. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. держ. пед. ун-т, 2000. Т.4 (6). С.7-9.

10. Баженова Стефанія Едуардівна: вчений-історик, археолог, музеєзнавець, туризмознавець: наук.-довід. видання (біобібліогр. покажчик) / [Уклад. Л.М.Бабій]. Кам'янець-Подільський: Вид-во «Абетка-Світ», 2017. 112 с.: іл.

11. Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку Хмельницької обл. / [Ред. рада вид.: В.Г.Кремень (гол.); редкол. тому: О.М.Завальнюк (гол.) та ін.]. Київ: Знання України, 2010. С.267-292.

12. Газін В.П. Слово про талановитого колегу (професору В.В.Нечитайлу – 75) // *Освіта, наука і культура на Поділлі: зб. наук. праць. Кам'янець-Подільський: Оіум, 2016. Т.23. С.439-442.*

13. Династія математиків [Гнатюків]: біобібліогр. покажчик / [Уклад.: Л.В.Огороднікова, В.А.Шевчук]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І.Огієнка, 2009. 36 с.

14. Доктори наук, професори Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: довід-бібліогр. видання / [Уклад.: І.М.Конет, В.С.Прокопчук]. Кам'янець-Подільський: Вид-во «Абетка-Світ», 2013. 512 с.: іл.

15. Завальнюк О.М. Академік АНВО України О.В.Кеба: зразкове служіння українській освіті й науці (до 55-річчя від дня народження) // *Освіта, наука і культура на Поділлі: зб. наук. праць. Кам'янець-Подільський: Оіум, 2014. Т.21. С.427-436.*

16. Завальнюк О.М. Життєвий і професійний шлях талановитого історика-аграрника, яскравого представника української науково-педагогічної інтелігенції професора Івана Васильовича Рибак (1951-2017). Кам'янець-Подільський: ФОП Сисин Я.І., 2018. 92 с.

17. Завальнюк О.М., Комарніцький О.Б. До історії Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (1918-2010 рр.): Довід-статист. матеріали. Кам'янець-Подільський: Оіум, 2011. 112 с.

18. Завальнюк О.М., Комарніцький О.Б. Кам'янець-Подільський національний університет (1918-2008 рр.): Історичний нарис. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2008. 296 с.

19. Завальнюк О.М., Комарніцький О.Б. Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка (1918-2009 рр.): Історичний нарис. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2009. 388 с.

20. Завальнюк О.М., Комарніцький О.Б. Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка (1918-2010 рр.): Історичний нарис. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2010. 380 с.

21. Завальнюк О.М., Комарніцький О.Б. Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка (1918-2011 рр.): Історичний нарис. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2011. 452 с.

22. Завальнюк О.М., Комарніцький О.Б. Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка (1918-2012 рр.): Історичний нарис. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2012. 340 с.

23. Завальнюк О.М., Конет І.М. Зоряний час професора В.С.Прокопчука (до 70-річчя від дня народження) // *Освіта, наука і культура на Поділлі: зб. наук. праць. Кам'янець-Подільський: Оіум, 2014. Т.21. С.400-416.*

24. Завальнюк О.М., Конет І.М. Петро Атаманчук. Портрет науковця-професіонала. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2009. 52 с.

25. Завальнюк О.М., Конет І.М. Юрій Теплінський. Портрет математика-професіонала. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2010. 40 с.: іл.

26. Завальнюк О.М. Наукові здобутки Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка у 1991-2012 рр. // Матеріали Всеукраїнської науково-краєзнавчої конференції «Хмельниччина в контексті історії України». Хмельницький, 2012. С.292-296.

27. Завальнюк О.М. Подільські науковці й освітяни: звершення в ім'я незалежної України. Персональний вимір. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2016. 576 с.

28. Завальнюк О.М., Прокопчук В.С. Іван Михайлович Конет (до 60-річчя від дня народження та 35-річчя науково-педагогічної праці): біобібліогр. нарис. Кам'янець-Подільський: Вид-во «Абетка-Світ», 2011. 160 с.: іл.

29. Завальнюк О.М., Прокопчук В.С. Лідер наукової школи (до 65-річчя від дня народження і 40-річчя науково-педагогічної праці професора Л.В.Баженова). Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2011. 180 с.

30. Завальнюк О.М., Солопчук М.С. Факультет фізичної культури Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (1949-2014 рр.): славетне минуле, професійне сьогодення, перспективне майбутнє // Освіта, наука і культура на Поділлі: зб. наук. праць. Кам'янець-Подільський: Оіом, 2014. Т.21. С.455-460.

31. Завальнюк О.М. Степанков Валерій Степанович – професійний історик, патріот, наставник молоді (до 70-річчя від дня народження) // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: Історичні науки. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня «Рута», 2017. Т.27. С.8-27.

32. Завальнюк О.М. Унікальна жінка, яка змінила свій факультет (до ювілею професора П.С.Каньоси) // Освіта, наука і культура на Поділлі: зб. наук. праць. Кам'янець-Подільський: Оіом, 2014. Т.21. С.417-427.

33. За покликом серця: до 75-річчя від дня народження і 30-річчя науково-педагогічної діяльності професора кафедри історії України Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка В.І.Якубовського. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня «Рута», 2015. 106 с.: іл.

34. Зачарований українською історією: до 65-річчя від дня народження і 45-річчя науково-педагогічної діяльності доктора історичних наук, професора, академіка УАІН Валерія Степановича Степанкова / [Уклад., автор вст. статті О.М.Завальнюк]. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2012. 252 с.

35. Звіт про роботу історичного факультету за 2014-2015 навчальний рік / Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка. Кам'янець-Подільський, 2015. 46 с.

36. Звіт про роботу історичного факультету за 2015-2016 навчальний рік / Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка. Кам'янець-Подільський, 2016. 42 с.

37. Іон Винокур: подвижництво в освіті і науці: наук.-докум. та бібліогр. видання / [Уклад.: О.М.Завальнюк, В.С.Прокопчук, О.Б.Комарницький]. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2010. 228 с.

38. Історичне краєзнавство і проблеми регіональної історії Правобережної України (наукова школа): біобібліогр. покажчик / [Уклад.: І.М.Конет, Л.В.Баженов, В.С.Прокопчук, Л.А.Онуфрієва, М.С.Карпович, В.В.Боденчук]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І.Огієнка, 2011. 204 с.: іл.

39. Історія Української революції 1648-1676 рр. та Гетьманщини (середина XVII-XVIII ст.) (наукова школа): біобібліогр. покажчик / [Уклад.: І.М.Конет, В.С.Степанков, Л.А.Онуфрієва, М.С. Карпович, В.В.Боденчук]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка, 2009. 192 с.

40. Кам'янець-Подільський державний університет в особах. Кам'янець-Подільський: Оіюм, 2003. Т.1. 796 с.

41. Кам'янець-Подільський державний університет в особах. Кам'янець-Подільський: Оіюм, 2005. Т.2. 928 с.

42. Кам'янець-Подільський державний університет: минуле і сьогодення. Кам'янець-Подільський: Оіюм, 2003. 498 с. + іл.

43. Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка в особах. Кам'янець-Подільський: Оіюм, 2008. Т.3. 1008 с.

44. Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка. Перші 100 років поступу / [Авт.: С.Копилов, О.Завальнюк, А.Філінюк]. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2018. 208 с.

45. Каньоса П.С. Сподвижниця подільського мистецтвознавства (Наталія Олексіївна Урсу) // Освіта, наука і культура на Поділлі: зб. наук. праць. Кам'янець-Подільський: Оіюм, 2012. Т.19. С.247-254.

46. Каньоса П.С., Суровий А.Ф. Педагогічний факультет Кам'янець-Подільського національного університету: минуле і сьогодення. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2008. 196 с.

47. Кеба О.В. Професор С.Д.Абрамович – учений, митець, людина // *Освіта, наука і культура на Поділлі: зб. наук. праць. Кам'янець-Подільський: Оіюм, 2015. Т.22. С.475-486.*

48. Кеба О.В., Конет І.М. Наукова діяльність Кам'янець-Подільського національного університету ім. І.Огієнка у 2008 році // *Освіта, наука і культура на Поділлі: зб. наук. праць. Кам'янець-Подільський: Оіюм, 2009. Т.13. С.444-457.*

49. Кеба О.В., Філінюк А.Г. Наука в Кам'янець-Подільському національному університеті: 1991-2008 рр. // *Освіта, наука і культура на Поділлі: зб. наук. праць. Кам'янець-Подільський: Оіюм, 2008. Т.12. С.26-49.*

50. Кеба О.В., Конет І.М. Наукова діяльність Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка у 2009 році // *Освіта, наука і культура на Поділлі: зб. наук. праць. Кам'янець-Подільський: Оіюм, 2010. Т.15. С.420-435.*

51. Конет І.М., Кшевецький В.С. Хроніка наукового життя Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка у 2013 році: конференції, круглі столи, семінари // *Освіта, наука і культура на Поділлі: зб. наук. праць. Кам'янець-Подільський: Оіюм, 2014. С.489-499.*

52. Конет І.М., Білик Р.М. Хроніка наукового життя Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка у 2016 році: конференції, круглі столи, семінари // *Освіта, наука і культура на Поділлі: зб. наук. праць. Кам'янець-Подільський: Оіюм, 2017. Т.24. С.542-556.*

53. Копилов С.А. Відданість обраному шляху: І.В.Рибак – історик, педагог // *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: Історичні науки. Кам'янець-Подільський: Оіюм, 2010. Т.20: На пошану професора І.В.Рибак. С.9-26.*

54. Копилов С.А., Газін В.П. Історичний факультет Кам'янець-Подільського національного університету: Історичний нарис. Кам'янець-Подільський:Аксіома, 2008.76 с.

55. Копилов С.А., Конет І.М. Петро Сергійович Атаманчук (до 75-річчя від дня народження та 55-річчя педагогічної і наукової діяльності): довід.-бібліогр. видання. Кам'янець-Подільський: Вид-во «Абетка-Світ», 2014. 144 с.

56. Копилов С.А., Конет І.М. Професор педагогіки (до 75-річчя від дня народження П.С.Атаманчука) // *Освіта, наука і культура на Поділлі: зб. наук. праць. Кам'янець-Подільський: Оіюм, 2014. Т.21. С.394-400.*

57. Копилов С.А., Конет І.М. Юрій Володимирович Теплінський (до 65-річчя від дня народження та 40-річчя педагогічної і наукової діяльності): довід.-біобібліогр. видання. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2015. 48 с.: іл.

58. Копилов С.А. Професор І.М.Конет (до 65-річчя від дня народження та 40-річчя науково-педагогічної діяльності): наук.-довід. видання. Кам'янець-Подільський: Вид-во «Абетка-Світ», 2016. 224 с.: іл.

59. Копилов С.А., Степанков В.С. Леонід Антонович Коваленко: вчений, педагог, особистість. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2008. 192 с.: іл.

60. Копилов С.А. Учені-історики Кам'янець-Подільського державного українського університету в період національно-демократичної революції (1918-1921 рр.) // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: Історичні науки. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня «Рута», 2018. Т.28. С.43-54.

61. Літературний текст у контексті культури: проблеми рецепції та інтерпретації (наукова школа): біобібліогр. покажчик / [Уклад.: І.М.Конет, П.Л.Шулик, В.С.Кшевецький]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І.Огієнка, 2015. 140 с.

62. Лозовий В.С., Щирба В.С., Рачковський О.М. Фізико-математичний факультет Кам'янець-Подільського національного університету: минуле і сьогодення: Історичний нарис. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2018. 116 с.

63. Маринін І.Г. Творчі та науково-педагогічні здобутки професора Віктора Лабунця (до 60-річчя від дня народження) // Освіта, наука і культура на Поділлі: зб. наук. праць. Кам'янець-Подільський: Оіом, 2015. Т.22. С.531-540.

64. Маркітантов Ю.О., Стецюк В.Б. Факультет української філології та журналістики Кам'янець-Подільського національного університету: Історичний нарис. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2008. 120 с.

65. Марчишина А.А., Олійник С.В. Факультет іноземної філології Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: минуле і сьогодення. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2018. 52 с.

66. Матвєєв М.Д., Задорожнюк А.Б., Казанішена Н.В., Гордій Н.М. Природничий факультет Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: Історичний нарис. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2008. 148 с.

67. Машталір А.І., Галатир В.В., Гудима В.В., Філінюк В.А. та ін. Наукові напрямки історичних досліджень В.С.Лозового (до 55-річчя від дня народження) // *Освіта, наука і культура на Поділлі: зб. наук. праць. Кам'янець-Подільський: Оіюм, 2014. Т.21. С.436-444.*

68. Наукова звитяга у щоденному вимірі. До 60-річчя від дня народження та 40-річчя науково-педагогічної діяльності доктора історичних наук, професора, академіка Валерія Степановича Степанкова / [Уклад. О.М.Завальнюк]. Кам'янець-Подільський: Абетка-НОВА, 2007. 256 с.: іл.

69. Наукова і науково-технічна діяльність Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка у 2009 році / [Уклад.: О.В.Кеба, І.М.Конет, Л.А.Онуфрієва]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І.Огієнка, 2010. 68 с.

70. Наукова і науково-технічна діяльність Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка у 2010 році / [Уклад.: О.В.Кеба, І.М.Конет, Л.А.Онуфрієва]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І.Огієнка, 2011. 58 с.

71. Наукова і науково-технічна діяльність Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка у 2011 році / [Уклад.: О.В.Кеба, І.М.Конет, Л.А.Онуфрієва]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І.Огієнка, 2012. 70 с.

72. Наукова і науково-технічна діяльність Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка у 2013 році / [Уклад.: І.М.Конет, В.С.Кшевецький]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І.Огієнка, 2014. 96 с.

73. Наукова і науково-технічна діяльність Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка у 2014 році / [Уклад.: І.М.Конет, В.С.Кшевецький]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І.Огієнка, 2015. 55 с.

74. Наукова і науково-технічна діяльність Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка у 2015 році / [Уклад.: І.М.Конет, Р.М.Білик]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І.Огієнка, 2016. 67 с.

75. Наукова і науково-технічна діяльність Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка у 2016 році / [Уклад.: І.М.Конет, Р.М.Білик]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І.Огієнка, 2017. 91 с.

76. Наукова і науково-технічна діяльність Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка у 2017 році / [Уклад.: І.М.Конет, Р.М.Білик]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І.Огієнка, 2018. 83 с.

77. Опря А.В. Вагомий слід на ниві історичної науки та вищої освіти (до 100-річчя від дня народження професора П.Ф.Лаптіна) // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Історичні науки. Кам'янець-Подільський: ПП «Медобори-2006», 2012. Т.22. С.8-22.

78. Павліна Степанівна Каньоса: науковець, педагог, людина (до 35-річчя науково-педагогічної діяльності та 20-річчя перебування на посаді декана педагогічного факультету): біобібліогр. покажчик / [Уклад.: Т.В.Сологуб, Н.Й.Сивак, Л.М.Лавська]. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2009. 84 с. + іл.

79. Півстоліття на ниві освіти і науки України (до 75-річчя від дня народження і 50-річчя науково-педагогічної діяльності А.Ф.Сурового): біобібліогр. покажчик / [Уклад. В.С.Прокопчук]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І.Огієнка, 2013. 76 с.

80. Провідний вчений-історик України й талановитий педагог – Валерій Степанович Степанков (до 70-річчя від дня народження та 50-річчя науково-педагогічної діяльності): біобібліогр. покажчик / [Уклад.: Н.Д.Крючкова, В.Ф.Биковська, Л.В.Гончарова; бібліогр. ред. Т.М.Опря]. Кам'янець-Подільський, 2017. 84 с.

81. Прокопчук В.С., Комарінський О.Б. Від університету педагогічного – до університету національного (2001-2011 рр.): Дослідження. Документи. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І.Огієнка, 2011. 680 с.

82. Прокопчук В.С. Є.І.Сохацька – дослідниця наукового спадку І.І.Огієнка // Освіта, наука і культура на Поділлі: зб. наук. праць. Кам'янець-Подільський: Оіном, 2012. Т.19. С.32-40.

83. Професор Іван Васильович Рибак: біобібліогр. покажчик. Кам'янець-Подільський: ФОП Сисин Я.І., 2015. 64 с.

84. Професор І.В. Рибак: біобібліогр. покажчик / [Уклад. В.А.Дубінський, А.Г.Філінюк]. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня «Рута», 2016. 80 с.

85. Професор С.А.Копилов: біобібліогр. покажчик / [Уклад. В.С.Прокопчук]. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2013. 64 с. іл.

86. Професор С.А.Копилов (до 55-річчя від дня народження та 30-річчя науково-педагогічної діяльності): біобібліогр. покажчик / [Уклад.: Л.В.Климчук, Т.М.Опря]. Кам'янець-Подільський, 2018. 108 с.

87. Розвивальні й оздоровчі технології фізичного виховання та реабілітації (наукова школа): біобібліогр. покажчик / [Уклад.: І.М.Конет, В.М.Мисів, Л.А.Онуфрієва, М.С.Карпович, В.В.Боденчук].

Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І.Огієнка, 2009. 46 с.: іл.

88. Савчук В.О., Буймістер М.А. Міжнародна співпраця Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка, 2011. 43 с.

89. Совтисік Д.Д. Минуле і сьогодення кафедри медико-біологічних основ фізичного виховання та фізичної реабілітації // 100 років спорту на Поділлі: зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2009. С.133-142.

90. Солопчук М.С., Комарницький О.Б. Факультет фізичної культури Кам'янець-Подільського національного університету (1949-2008 рр.): Історичний нарис. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2008. 164 с.

91. Співак В.І., Вержиковська О.М., Гаврилов О.В. та ін. Факультет корекційної педагогіки і психології Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: Історичний нарис. Кам'янець-Подільський: ПП «Медобори-2006», 2017. 116 с.

92. Співак В.С., Глушковецький А.Л. Факультет корекційної та соціальної педагогіки і психології Кам'янець-Подільського національного університету: Історичний нарис. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2018. 60 с.

93. Степанков В.С. Вчений і педагог (до 75-річчя від дня народження Володимира Прокоповича Газіна) // Освіта, наука і культура на Поділлі: зб. наук. праць. Кам'янець-Подільський: Оіом, 2011. Т.18. С.281-291.

94. Степанков В.С. Копилов Сергій Анатолійович: погляд зблизка // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: Історичні науки. Кам'янець-Подільський: ПП «Медобори-2006», 2016. Т.23. С.8-51.

95. Сучасні проблеми експериментальної психології (наукова школа): біобібліогр. показчик / [Уклад.: І.М.Конет, А.І.Шинкарук, Л.А.Онуфрієва, В.В.Боденчук]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка, 2010. 50 с.

96. Сучасні проблеми медико-біологічних дисциплін у вищих закладах освіти (наукова школа): біобібліогр. показчик / [Уклад.: І.М.Конет, П.Д.Плахтій, Л.А.Онуфрієва, В.В.Боденчук]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І.Огієнка, 2010. 120 с.

97. Текст як основна одиниця комунікації (наукова школа): біобібліогр. показчик / [Уклад.: І.М.Конет, О.А.Рарицький,

Л.А.Онуфрієва, М.С.Карпович, В.В.Боденчук]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка, 2009. 51 с.

98. Теоретико-технологічні аспекти об'єктивізації контролю навчальної діяльності (наукова школа): біобібліогр. покажчик / [Уклад.: І.М.Конет, Л.А.Онуфрієва, М.С.Карпович, В.В.Боденчук]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І.Огієнка, 2009. 124 с.: іл.

99. Теорія наближень (наукова школа): біобібліогр. покажч. / [Уклад.:І.М.Конет, Л.А.Онуфррієва, М.С.Карпович, В.В.Боденчук]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І.Огієнка, 2009. 67 с.: іл.

100. Україна наприкінці ХІХ ст.. – у 30-х рр. ХХ ст.. (наукова школа): біобібліогр. покажчик / [Уклад.: І.М.Конет, О.Б.Комарницький, Л.А.Онуфрієва, М.С.Карповаич, В.В.Боденчук]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка, 2009. 128 с.: іл.

101. У пошуках історичної правди. До 65-річчя від дня народження і 40-річчя науково-педагогічної діяльності доктора історичних наук, професора, академіка Завальнюка Олександра Михайловича / [Уклад.: В.С.Степанков, А.Г.Філінюк, О.Б.Комарницький]. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2016. 464 с.

102. Філінюк А.Г. На новому рівні якості історичної освіти та історичної правди про минуле України (до 25-річчя кафедри історії України) // Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: Історичні науки. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І.Огієнка, 2015. Вип.8: До 25-річчя створення кафедри історії України. С.9-24.

103. Філінюк А.Г. Невтомний подвижник історичної науки та корифей історичного краєзнавства на Поділлі й в Україні [Л.В.Баженов] // Освіта, наука і культура на Поділлі: зб. наук. праць. Кам'янець-Подільський: Оіом, 2015. Т.22. С.486-498.

104. Філінюк А.Г. О.М.Завальнюк – професор кафедри історії України Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: до 65-річчя від дня народження // Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: Історичні науки. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка, 2016. Вип.9. С.450-455.

105. Філінюк А.Г. Стефанія Баженова: успішна жінка, талановитий вчений-історик, педагог, професор // Освіта, наука і культура на Поділлі: зб. наук. праць. Кам'янець-Подільський: Оіом, 2017. Т.24. С.458-491.

106. Філінюк А.Г. У пошуках нової якості історичної освіти та історичної правди: до 20-річчя створення кафедри історії України Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2011. 68 с.

107. Філінюк А.Г. Флагман Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (до 20-річчя створення кафедри історії України) // Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: Історичні науки. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І.Огієнка, 2010. Вип.3: До 20-річчя кафедри історії України. С.6-25.

108. Хоптяр Ю.А. Кафедра архівознавства, спеціальних історичних та правознавчих дисциплін К-ПНУ імені Івана Огієнка: становлення, здобутки, перспективи (30-ті рр. XX – початок XXI ст.). Кам'янець-Подільський: Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2018. 312 с.

109. Шинкарьова О.М. Вченому і видавцю Сергію Трубочанінову – 55 // Освіта, наука і культура на Поділлі: зб. наук. праць. Кам'янець-Подільський: Оіюм, 2017. Т.24. С.532-541.

110. Ящишина І.В., Мельник Е.М. Економічний факультет Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: Історичний нарис. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2008. 76 с.

Alexander Zavalniuk, Sergey Kopylov, Ivan Konet

Main results of the scientific activity in Kamianets-Podilskyi National Ivan Ohienko University (2008-2018)

The main directions and achievements of Kamianets-Podilskyi National Ivan Ohienko University faculty in the field of scientific activity as well as its participation in holding international, all-Ukrainian and regional scientific conferences in 2008-2018 are analyzed. Special attention is paid to the dynamics of the personnel, the array of printed scientific and teaching materials, which is a record for the whole life cycle of this higher education institution and is actively used in the specialists training for Bachelor, Master and Doctor of Philosophy degrees. The effectiveness of research work of student youth is specified as well. It is stated that the President of Ukraine, the Cabinet of Ministers of Ukraine, the Ministry of Education and Science of Ukraine, the Khmelnytskyi Regional State Administration. The Khmelnytskyi Regional Council and other structures are constantly honoring the best scholars of this university with state, departmental and regional awards for their high results, thus stimulating them to new achievements.

Key words: *Kamianets-Podilskyi National Ivan Ohienko University, faculty, scientific products, scientific conferences, state, departmental and regional awards.*

Одержавно 8 квітня 2018 року

УДК 94:025.5:378.4(477.43-21)

С. А. Копилов, Л. В. Климчук

Інформаційний ресурс навчальної, навчально-методичної і науково-дослідної роботи в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка

У статті узагальнено науковий доробок дослідників історії університету та його книгозбірні. Простежено еволюцію фонду бібліотеки університету від перших дарчих книг Івана Огієнка у 1918 році до сучасного інформаційного ресурсу, що поєднує документний фонд та електронні ресурси. Проаналізовано поповнення фонду книгозбірні навчального закладу дарчими виданнями. Схарактеризовано сучасні електронні ресурси бібліотеки. Висвітлено питання створення та поширення власної інтелектуальної продукції.

Ключові слова: *Кам'янець-Подільський державний український університет, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, І. І. Огієнко, бібліотечний фонд, інформаційний документальний ресурс, бібліотека вищого навчального закладу, електронний ресурс, дарчі видання, наукові та бібліографічні видання бібліотеки.*

Я все зробив, що міг зробити ...

Іван Огієнко

Бібліотека університету – це не тільки структурний підрозділ навчального закладу та відкрита комунікаційно-комунікативна система, а ключовий інформаційний ресурс із забезпечення якісної освітньо-наукової діяльності, який повинен бути посередником між зростаючим потоком інформації та користувачами, максимально